

Erik Jarosinski: izgradnja Tviter estetike

Poput mnogih od nas, Erik Jarosinski počeo je da tvituje kako bi pobjegao od posla.

Januara 2012, Jarosinski, tada asistent profesoru nemačkog jezika, kulture i književnosti na Univerzitetu Pensilvanija, mučio se da napiše knjigu. Tema mu se sviđala: transparentnost kao metafora u savremenoj nemačkoj kulturi, ali ono što nije mogao da podnese bio je jezik, odnosno njegove sopstvene rečenice. Bile su dugačke, složene i gusto ispunjene akademskim poštapalicama poput „kako možemo uočiti“, „dakle“, „iz toga proizilazi“, i tako dalje. Nekolicina njegovih kolega možda bi i pročitali konačnu verziju knjige, razmišljao je Jarosinski, ali bilo je teško zamisliti ih kako zaista uživaju u njoj. Svaki put kada bi seo za laptop sa namerom da piše, Jarosinski se preznojavao.

Tvitovanje se, međutim, činilo drugačijim. Erik Jarosinski je tvitove pisao na svom telefonu, a ne na računaru, gde je iz potaje vrebala nenapisana knjiga. Dve godine i skoro trideset hiljada tvitova kasnije, Jarosinski je razvio britak i aluzivan tviter-glas pišući aforistične bisere poput ovih: „U Starbaksu naručujem pod imenom Godo. Zatim odlazim“; „Prvo kao tragedija. Onda kao farsa. Onda kao tragedija-farsa-banana šejk“; „*A bullet in your head. A bullet in your head. A bullet in your fucking head. — Gete*“. Njegov mikroblog [@NeinQuarterly](#) nosi podnaslov „Priručnik utopijske negacije“. Kao svog avatara koristi crtež nemačkog filozofa Teodora Adorna – crtež prikazuje sumornog čoveka sa monoklom, ispod koga piše jednostavno: „Nein.“

Jarosinski tvituje na engleskom, nemačkom i mešovini ta dva jezika. Značenje teksta umnogome se oblikuje zastrašujućim Adornovim prikazom: ponekad će [@NeinQuarterly](#) pratiti poetiku avatara/slike

i sopstvene sklonosti ka depresivnom očajavanju, dok će u drugim prilikama samom sebi lupati kontru izvrsnom razdraganošću i dobroćudnom romantikom (sa vremena na vreme, na primer, pisaće kako je zaljubljen u ženu koja živi u Njujorku). Njegovih nekoliko desetina hiljada pratilaca na Tviteru čine frustrirani studenti, polaznici nemačkog jezika, kao i Tomas Hendriks Ilves, predsednik Estonije.

Sa Jarosinskim sam se našao u jednom kafiću u Filadelfiji, sa namerom da pričamo o Tviteru. U pitanju je mršav čovek, kovrdžave tamne kose; nosio je sive pantalone, crnu košulju zakopčanu do vrata, crni sat bez brojeva i naočare sa crnim ramom. Razgovor je započeo živo: „Voleo bih kada bi sada mogao da komuniciram u tvitovima“, rekao je moj sagovornik. „Voleo bih da sam *citirabilniji* prilikom usmenog govora. Inače nisam dobar u tome. Unervozim se kada počnem da pričam“. No, ipak je uspeo da ispriča svoju priču, u promišljenim i odmerenim verbalnim pasusima. Na naš sastanak Jarosinski je došao nakon održanog predavanja o modernoj nemačkoj drami. Rekao je da uživa u predavanjima, ali da je ovo njegov poslednji semestar na Pensilvaniji. Nakon što je prošlog proleća shvatio da nije objavio dovoljan broj istraživačkih radova, počeo je da razmišlja o napuštanju

katedre. Na Tviteru je počeo sebe da naziva *#failedintellectual*. „To je ona vrsta krize identita koja se desi kada shvatite da ste dosta vremena proveli kao deo sistema, i da odjednom sebe vidite van njega“, rekao je moj sagovornik.

Sin katoličkih školskih učitelja, treći od šestorice braće, Jarosinski je odrastao u malom gradu u Viskonsinu. U Nemačku je prvi put oputovao tokom studija, zajedno sa svojom devojkom iz srednje škole, koja je tamo provodila semestar na razmeni. Otkrio je skrivenu simpatiju koju je gajio prema nemačkom jeziku, što ga je navelo da studije nastavi u Bonu, Frankfurtu, Frajburgu i Berlinu. Zvanje na Univerzitetu Pensilvanija je dobio 2007. godine, a u međuvremenu se bavio Frankfurtskom školom kritičke teorije, tumačeći tekstove Adorna, Benjamina, Kracauera, ali i Marksa, Ničea i Kafke. Međutim, Jarosinski se u akademskom svetu brzo počeo osećati usamljenim. Ono što ga je u nemačkoj filozofiji privlačilo bila je njena radikalna, razigrana strana, ali činilo se da je većina njegovih kolega tu istu stranu tumačila sa krutom trezvenošću koja se ponekad približavala skoro religioznom obožavanju. Usvajanje tviter-ličnosti bilo je za njega „izuzetno oslobađajuće“, kako je sam rekao, budući da mu je upravo to pomoglo da se seti onoga što ga je uopšte i privuklo Frankfurtskoj školi. Teodor Adorno je jednom prilikom napisao: „Trn u našem oku je najbolja lupa“; sa druge strane, *@NeinQuarterly* poručuje: „Adorno. YOLO na nemačkom“.

Jarosinski je počeo da mi priča o tome šta čini dobar tvit. „Stvar je u tome da morate iskazati određenu vrstu kontradikcije, da morate napisati ‘objašnjenje’ za karikaturu koja ne postoji. To je stari trik Gerija Larsona“, kaže on, misleći pritom na čuvenog tvorca kratkih, humorističnih stripova. „U karikaturi morate da pripremite čitaoca za trenutak koji dolazi nakon te slike, a koji nije prikazan“. Tvitovi, kako je sam naučio, najbolje funkcionišu u formi dijaloga, jer dijalog

najbolje pomaže čitaocima da zamisle scenu. „Moj raniji tvit bi glasio: ‘Buržoarskom moralisanju nije mesto u javnom prevozu’. Bolji tvit bi glasio: ‘Oprostite, gospodine, ali bez buržoarskog moralisanja u autobusu!’“.

Za Erika Jarosinskog, uspešan dan na Tviteru je onaj kada otkrije „novu strukturu“ koju može iznova koristiti. „Pretpostavljam da želim sebe da posmatram kao aforističara“, kaže moj sagovornik, „i to ne isključivo kao aforističara na Tviteru. Mislim da to ponovo treba uspostaviti kao zanimanje“. Nasmejao se. U ovom slučaju, njegova želja i nije toliko neverovatna. Dva nemačka izdavača već su mu ponudila da napiše knjigu aforizama, i već je počeo da radi na prvoj verziji rukopisa. Zanimljiva stvar se desila i prošle nedelje: budući da je morao izvršiti neko metodološko istraživanje u Berlinu, na Tviteru je napisao da ide na „turneju“ koju je nazvao *#FailedIntellectualGoodwillTour*. U pitanju je, naravno, bila šala, ali – „odjednom, gomila nemačkih novinara počela je da mi prilazi sa rečima: ‘Oh, dolazite nam u goste? Da li ste slobodni za jedan intervju?’“. Čuveni nedeljnik *Die Zeit* čak ga je i pozvao u svoje prostorije kako bi učestvovao u internoj evaluaciji teksta. Pod normalnim okolnostima Erik bi se uspaničio, ali ovoga puta se potrudio da usvoji nešto od nonšalantnosti svoje Tviter persone. Sa ceremonijalnom razmetljivošću otvorio je novine pred članovima redakcije *Die Zeita*, namrštio se, i oštro izjavio, na nemačkom: „Vaši članci – predugački su!“.

Sastanak se završio ponudom Jarosinskom da piše nedeljnu kolumnu satavljenju isključivo od tviterasto kratkih šala, viceva i aforizama. Jarosinski će, takođe, pisati i duže tekstove za *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, kao i jedan članak za *Kursbuch*, časopis za kulturu osnovan od strane jednog od njegovih omiljenih pisaca, Hansa Magnusa Encensbergera. „Da budem iskren, trudim se da ne razmišljam previše o tome“, rekao je složivši lice. Uprkos anksioznosti, Jarosinski kaže

da je otkrio da njegov tviteraški stil funkcionise i izvan ove društvene mreže koja ograničava komunikaciju na svega 140 karaktera. „Možete konstruisati čitave paragrafe sa rečenicama koje sam naučio da pišem”. Pošto je svoje strasti dekonstruisao na veličinu jednog tvita, Jarosinski je počeo da ih iznova izgrađuje.

(sa engleskog preveo Miloš Jocić)